Sosyolog – Konu Özeti

ASHB Unvan Değişikliği Sınavı · 11 konu · sınavda en çok sorulan bilgiler

1. Çağdaş Sosyoloji Kuramları

- Giddens: yapılaşma (yapının ikiliği). Bourdieu: habitus, alan, ekonomik-kültürel-sosyal-simgesel sermaye.
- Habermas: iletişimsel eylem, yaşam dünyasının sömürgeleştirilmesi. Beck: risk toplumu, düşünümsel modernleşme.
- Foucault: panoptikon, disiplin toplumu. Ritzer: McDonaldlaşma. Baudrillard: simülakr.

2. Türkiye'de Sosyoloji

- İlk kürsü 1914 Darülfünun, Ziya Gökalp (Durkheim ekolü); hars (millî) - medeniyet (milletlerarası).
- Prens Sabahattin: Le Play ekolü, cemaatçi-fertçi toplum, adem-i merkeziyet, teşebbüs-i şahsi.
- Mübeccel Kıray: Ereğli araştırması, tampon mekanizmalar. Şerif Mardin: merkez-çevre.

3. Sosyoloji Tarihi

- İbn Haldun: asabiyet, umran, bedevi-hadari. Comte: "sosyoloji" terimi, üç hâl yasası (teolojik, metafizik, pozitif).
- Durkheim: mekanik dayanışma (cezalandırıcı hukuk) - organik dayanışma (onarıcı hukuk), anomi, intihar.
- Marx: yabancılaşma, sınıf mücadelesi. Weber: Protestan ahlakı, verstehen, ideal tip, otorite tipleri.

4. Siyaset Sosyolojisi

- Weber: geleneksel, karizmatik, yasal-ussal otorite.
- Michels: oligarşinin tunç yasası. Pareto: seçkinlerin dolaşımı (tilkiler-aslanlar). Mosca: yönetici sınıf.
- Gramsci: hegemonya (rıza), organik aydın. C. W. Mills: iktidar seçkinleri (ordu, şirketler, siyaset); karşıtı Dahl'ın çoğulculuğu.

5. Sosyolojik Araştırma Yöntemleri

- Nitel: katılımcı gözlem (Whyte), derinlemesine görüşme, etnografi. Nicel: anket, deney, istatistik.
- Geçerlik ve güvenirlik. Kartopu örnekleme ulaşılması güç gruplar içindir.
- Kesitsel - boylamsal (panel: aynı kişiler, trend: farklı örneklem). Weber: verstehen ve ideal tip.

6. İletişim Sosyolojisi

- Gündem belirleme (McCombs-Shaw): ne hakkında düşüneceğimizi belirler. Sessizlik sarmalı: Noelle-Neumann.
- McLuhan: "araç mesajdır", küresel köy. Lazarsfeld: iki aşamalı akış, kanaat önderleri.
- Kullanımlar ve doyumlar; ekme kuramı (Gerbner); Frankfurt Okulu kültür endüstrisi.

7. Kent Sosyolojisi

- Chicago Okulu: Burgess eş merkezli halkalar; Hoyt dilim; Harris-Ullman çok çekirdekli model.
- Wirth: kent = büyüklük, yoğunluk, heterojenlik; ikincil ilişkiler.
- Soylulaştırma (Ruth Glass, 1964). Lefebvre: kent hakkı, mekânın toplumsal üretimi. Sassen: küresel kent. 775 sayılı Gecekondu Kanunu (1966).

8. Kültür Sosyolojisi

- Ogburn: kültürel gecikme (maddi kültür daha hızlı değişir).
- Etnosantrizm (Sumner) - kültürel görecilik. Asimilasyon, kültürel çoğulculuk, kültürleşme, yayılma.
- Adorno-Horkheimer: kültür endüstrisi, standartlaşma ve metalaşma.

9. Türkiye'nin Toplumsal Yapısı

- 1950 sonrası kırdan kente göç: itici etkenler (tarımda makineleşme, toprağın bölünmesi), çekici etkenler (iş, eğitim, sağlık).
- Gecekondu: 775 sayılı Gecekondu Kanunu (1966); hemşehrilik ağları, Kıray'ın tampon mekanizmaları.
- Planlı dönem: I. Beş Yıllık Kalkınma Planı 1963. 24 Ocak 1980 kararları ile dışa açık ekonomiye geçiş.
- 1961 Türkiye-F. Almanya işgücü anlaşması ile dış göç; 1973 sonrası aile birleşimi.
- Köy Enstitüleri: 3803 sayılı Kanun (1940), İ. Hakkı Tonguç; 1954'te kapatıldı.
- Nüfus: doğurganlık 2,1'in altında (2023: 1,51), 65+ oranı %10'u aştı, hane büyüklüğü azalıyor, ortanca yaş yükseliyor.

10. Aile Sosyolojisi

- Parsons: çekirdek ailenin iki işlevi (birincil toplumsallaşma, yetişkin kişiliğinin dengelenmesi); araçsal-dışavurumcu rol.
- Yerleşim: atayerli, anayerli, yeniyerli. Evlilik: monogami, poligini, poliandri; endogami-egzogami.
- Türkiye'de çekirdek aile yaygın, akraba dayanışması sürüyor, hane büyüklüğü azalıyor (TAYA).

11. Psikolojiye Giriş

- Pavlov klasik koşullanma; Skinner edimsel koşullanma (olumsuz pekiştirme davranışı artırır).
- Maslow: fizyolojik - güvenlik - sevgi/ait olma - saygınlık - kendini gerçekleştirme.
- Yükleme: temel yükleme hatası, kendine hizmet eden yanlılık; hale etkisi.

MemurOdak

Bu konunun tüm sorularını ücretsiz çöz

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı görevde yükselme ve unvan değişikliği hazırlığı

Bu özet, Memur Odak'taki konu çalışmasının bir parçasıdır. Ücretsiz üye ol; konunun bütün sorularını çöz, yanlışlarını takip et, unvanına göre deneme yap.

Ücretsiz üye ol, soru çözmeye başla →

Üyelere ücretsiz:

- 5.600+ özgün soru, madde açıklamalı çözümler
- Unvanına göre 50 soruluk deneme (şef, şube müdürü, VHKİ, memur...)
- Her Cuma 20.00 Türkiye geneli deneme ve sıralama
- Yanlışlarım listesi ve aralıklı tekrar
- Konu özetleri ve tüm PDF'lerin tam hâli

memurodak.tr